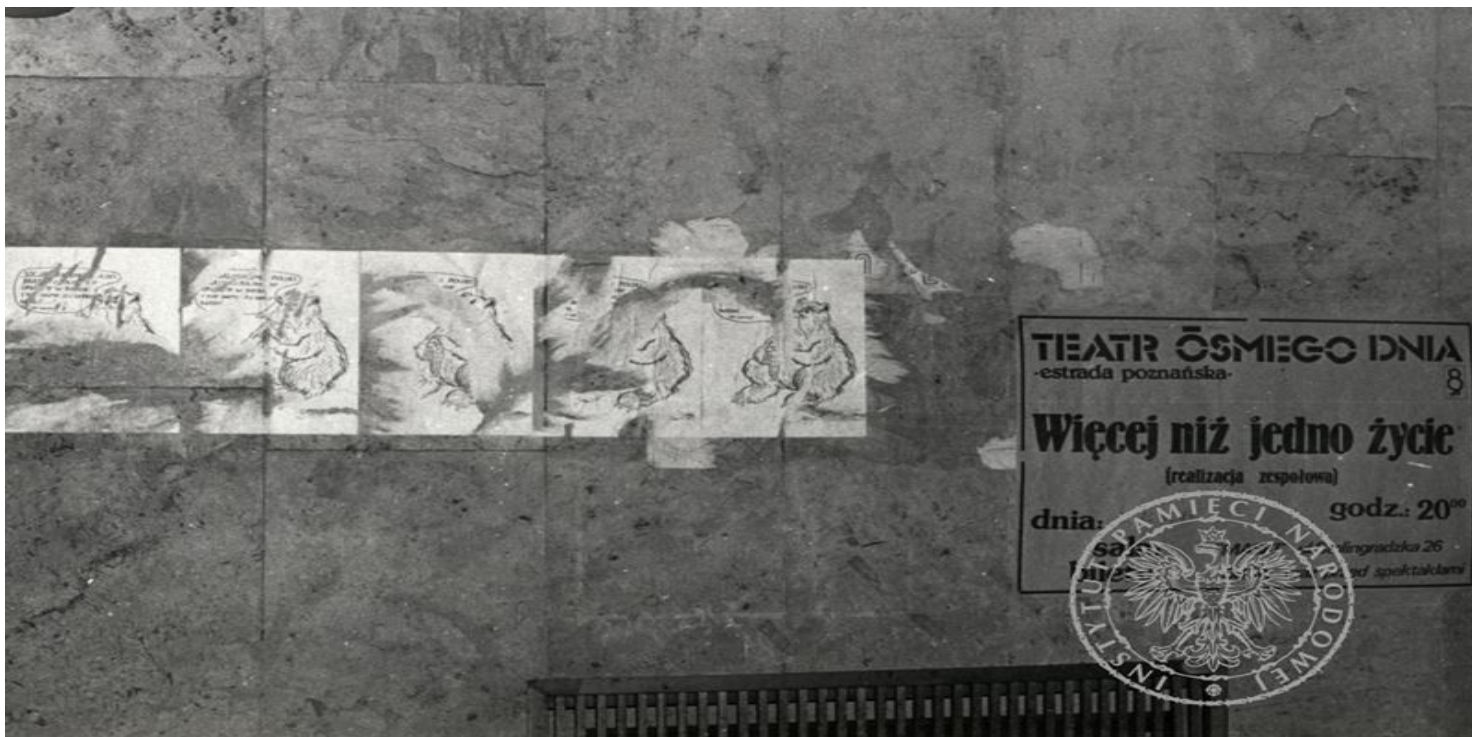


# Przystanek historia

<https://przystanekhistoria.pl/pa2/tematy/cenzura/102016,Plakat-z-karykatura-Leonida-Brezniewa.html>



Z zasobu IPN (oddział poznański)

ARTYKUŁ

## Plakat z karykaturą Leonida Breżniewa

OKRES HISTORYCZNY

(1980-1990) Epoka Solidarności

Autor: PRZEMYSŁAW ZWIERNIK 13.07.2023

Jedną z form działalności opozycyjnej w latach osiemdziesiątych było wydawanie nieocenzurowanych czasopism, książek i druków ulotnych. Rozwijająca się intensywnie w latach 1980–1981 niezależna działalność wydawnicza stała się jednak powodem wielu działań operacyjnych i śledczych

realizowanych przez SB oraz Prokuraturę Wojewódzką.

Szczególne zainteresowanie organów ścigania budziły publikacje o charakterze „antysocjalistycznym i antyradzieckim”. W 1981 r. wydawaniem licznych publikacji bez zezwolenia Okręgowego Urzędu Kontroli Prasy, Publikacji i Widowisk w Poznaniu zajmował się m.in. Międzyzakładowy Komitet Założycielski, a od lipca Zarząd Regionu NSZZ „Solidarność”. Wydawał on również druki zawierające satyrę na ówczesną sytuację gospodarczą i polityczną.



Z zasobu IPN (oddział poznański)

### **Stary niedźwiedź mocno... trzyma nas w garści**

Jednym z najgłośniejszych przypadków okazało się wydrukowanie plakatów z karykaturą przedstawiającą niedźwiedzia przypominającego Leonida Breżniewa – I sekretarza KC Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego. Niedźwiedź trzymał w łapie malutkiego, chudego człowieka z napisem PRL i wypowiadał słowa:

„Socjalistycznej Polski, bratniej Polski nie opuścimy w biedzie i nie damy jej skrzywdzić...”.

Było to zdanie kończące list KC KPZR do KC PZPR wystosowany 5 czerwca 1981 r.

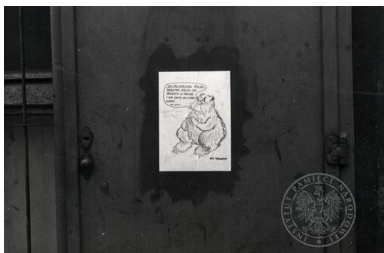


Z zasobu IPN (oddział poznański)

W 1981 r. wydawaniem licznych publikacji bez zezwolenia Okręgowego Urzędu Kontroli Prasy, Publikacji i Widowisk w Poznaniu zajmował się m.in. Międzyzakładowy Komitet Założycielski, a od lipca Zarząd Regionu NSZZ „Solidarność”.

Karykatura Breżniewa została przekopiovana z czasopisma „Przegląd” (nr 6a) wydawanego w Warszawie przez Wydawnictwo im. Konstytucji 3 Maja (autora nie udało się dotychczas ustalić). Piotr Gumper przerysował ją w powiększeniu, a Wojciech Wołyński dorysował „chmurkę” z cytowanym powyżej fragmentem listu.

Plakat był sygnowany przez MKZ Wielkopolska i rozklejany w różnych miejscach Poznania w okresie dużego napięcia politycznego po ujawnieniu treści listu wzywającego władze PRL do walki z „kontrewolucją” czyli z działalnością opozycji – przede wszystkim z „Solidarnością”.



---

Z zasobu IPN (oddział poznański)



---

Z zasobu IPN (oddział poznański)

## Pościg za karykaturą

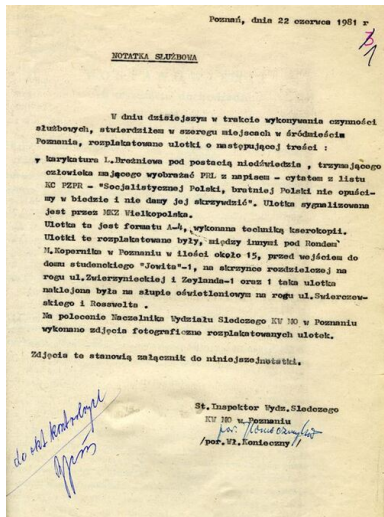
Bardzo szybko Wydział Śledczy SB i Prokuratura Wojewódzka w Poznaniu zaczęły ścigać wydawców karykatury (sprawa Ds. 43/81).

Karykatura została przekopiuwana z „Przeglądu” wydawanego przez Wydawnictwo im. Konstytucji 3 Maja.

Śledczy ustalili, że MKZ nie otrzymał zgody na rozpowszechnianie tych plakatów, a nawet o taką zgodę nie

występował.

Prowadzenie tej sprawy zakończono 30 listopada 1981 r. w związku ze zmianą ustawy o kontroli prasy i widowisk. Nowe przepisy, które obowiązywały od 1 października kwalifikowały taką działalność jako wykroczenie. Warto dodać, że w czasie prowadzenia śledztwa nie ustalono osoby, która nie dopełniła obowiązku poddania tych materiałów kontroli cenzury.



Z zasobu IPN (oddział poznański)

COFNIJ SIĘ